

Komisja
Europejska

Jak działa Europejski Fundusz Społeczny

Więcej miejsc pracy, mniej marginalizacji

Osoby pracujące są mniej narażone na ryzyko ubóstwa i bardziej zaangażowane w życie społeczne. Reguły gry na rynku pracy nie są jednak takie same dla wszystkich. Niektórym grupom społecznym i osobom trudniej jest znaleźć zatrudnienie. Wiele osób nie potrafi się odnaleźć na tym rynku ze względu na pochodzenie etniczne, poziom wykształcenia, niepełnosprawność lub wiek. Trudne warunki gospodarcze pogłębiają problem.

Projekty wspierane przez Europejski Fundusz Społeczny (EFS) mogą pomóc osobom, które nie uzyskują wsparcia w ramach krajowej polityki na rzecz zmniejszenia bezrobocia i ubóstwa.

W latach 2007–2013 co trzeci adresat projektów EFS należał do grup w niekorzystnej sytuacji: 9% stanowiły osoby niepełnosprawne, 12% migranci, 4% uczestników należało do grup mniejszościowych, takich jak Romowie, a 9% do innych słabszych grup społecznych.

Społeczna
Europa

Fundusz działa na dwa sposoby, aby obniżyć bariery uniemożliwiające części osób pełny udział w społeczeństwie i zapobiec wykluczeniu społecznemu. Niektóre projekty EFS są skierowane bezpośrednio do ludzi zagrożonych wykluczeniem, oferując szkolenia, doradztwo i lepsze możliwości zatrudnienia. Inne dotyczą postrzegania społecznego i systemów opieki socjalnej, służąc uświadomieniu skutków, jakie niosą uprzedzenia, oraz usprawnieniu usług publicznych.

EFS – aktywny udział dla wszystkich

Przerwanie cyklu ubóstwa przez zapewnienie miejsc pracy...

W walce z wykluczeniem społecznym EFS jest wykorzystywany w UE na różne sposoby, z uwzględnieniem kontekstu kulturowego i potrzeb osób zaangażowanych. Cel pozostaje jednak ten sam: pomoc ludziom w znalezieniu pracy, a tym samym przerwanie cyklu ubóstwa i marginalizacji. Mogą w tym pomóc przedsiębiorstwa społeczne, które, choć mają charakter komercyjny, są ukierunkowane nie na osiągnięcie zysku, lecz głównie

na służenie społeczności. Można to na przykład osiągnąć, tworząc miejsca pracy dla osób, które w przeciwnym razie mogłyby pozostać bezrobotne. EFS wspiera wiele takich przedsiębiorstw, jak na przykład szwedzką Welcome Café, gdzie migrantki mogą uczyć się języka, wykonując pracę odpowiadającą ich kwalifikacjom.

Współpraca między organizacjami, w tym również na poziomie lokalnym, może być bardzo ważnym sposobem zaspokojenia konkretnych potrzeb w anym regionie. Fundusz może dostarczyć know-how, umiejętności oraz sprzęt potrzebny do wdrożenia w obrębie danej społeczności projektów służących rozwiązaniu złożonego problemu włączenia społecznego.

Otwieranie możliwości jest jednym z priorytetów Funduszu, lecz ludzie muszą być gotowi z nich skorzystać. Mogą im w tym pomóc „zintegrowane ścieżki do zatrudnienia”.

Polegają one na indywidualnym doradztwie mającym określić pragnienia i potrzeby uczestników oraz dopasować do nich przebieg szkolenia. Gdy uczestnik nabędzie umiejętności, oferowane jest mu wsparcie w poszukiwaniu pracy – pomoc i rady związane z podaniami oraz rozmowami kwalifikacyjnymi. Po jej znalezieniu wsparcie, często świadczone we współpracy z pracodawcą, nie ustaje.

Koncentrowanie się na słabszych...

Do marginalizacji przyczyniają się zażywanie narkotyków, nadużywanie alkoholu, brak znajomości języka, bezdomność, niska jakość opieki zdrowotnej, zadłużenie lub ograniczony dostęp do edukacji. Aktywne zaangażowanie w życie społeczne utrudniają także rasizm i dyskryminacja.

Celem projektów wspieranych przez EFS jest burzenie tych barier przez poradnictwo, szkolenia i edukację, wsparcie dla samozatrudnionych oraz dostęp do opieki zdrowotnej.

W przypadku najliczniejszej mniejszości etnicznej w UE, czyli Romów, niektóre projekty EFS obejmują zatrudnienie w szkołach mediatorów i asystentów pochodzących z tej społeczności, aby ułatwić romskim dzieciom dostęp do edukacji. Inne stawiają za wzór Romów, którym się powiodło, inspirowując młodzież i motywując ją do dalszej nauki. Jeżeli chodzi o pracę na własny rachunek, EFS wspiera kobiety romskie w zakładaniu warsztatów rzemieślniczych.

Działania nie ograniczają się jednak do Romów. Grupa niepełnosprawnych z Berlina korzysta z nowego podejścia do kształcenia zawodowego dzięki zatrudnieniu wykwalifikowanych tłumaczy języka migowego. Natomiast dzięki elastycznym planom zajęć berlińskim narkomanom oferowane są odpowiadające ich potrzebom programy nauczania. Nowe metody szkoleniowe są również upowszechniane w hiszpańskiej Galicji, gdzie EFS wspiera modułowe kursy podstawowych umiejętności dla niewykwalifikowanych osób.

Organizacja „specjalnych programów nauczania” w Estonii

W ośrodku opieki dziennej w Tallinie odbywają się zajęcia dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży. Oprócz rehabilitacji centrum Käo stara się od 2000 roku zwiększać samodzielność podopiecznych, ucząc ich dbania o siebie oraz wpajając pewne umiejętności.

Uczestnicy, którzy ukończyli podstawowe kursy, nie mogli jednak – mimo chęci – wziąć udziału w programach kształcenia zawodowego, gdyż te nie były dostosowane do ich potrzeb.

We współpracy z Centrum Kształcenia Ustawicznego fińskiego Uniwersytetu w Jyväskylä ośrodek skorzystał zatem ze wsparcia EFS, aby opracować kursy i przygotować nauczycieli, którzy będą uczyć słuchaczy o specjalnych potrzebach.

W latach 2007–2008 przeszkolono trzydziestu instruktorów, a na chętnych do odbycia kształcenia zawodowego w ośrodku czekają obecnie dwa kursy.

Walka z dyskryminacją...

EFS pomaga ludziom rozwinąć umiejętności i zyskać pewność siebie potrzebną, żeby funkcjonować w społeczności.

Aby uporać się z dyskryminacją w miejscu pracy i ogólnie w społeczeństwie, Fundusz stara się podnosić świadomość społeczną tego problemu oraz pomaga przedsiębiorstwom wdrażać lepsze praktyki. Na przykład w projekcie „Berlin Cię potrzebuje” wykorzystano wsparcie EFS, aby zachęcić pracodawców – głównie z sektora publicznego – do zaoferowania nawet jednej czwartej miejsc na praktykach młodym ludziom z kręgów imigranckich. W ciągu pierwszych trzech lat liczba praktykantów w sektorze publicznym niemal się podwoiła.

Nowatorskie podejście do opieki nad dziećmi

Problem ze znalezieniem właściwej opieki nad dzieckiem zmusza czasem kobiety do porzucenia pracy. Państwowe przedszkola w Europie bywają przepełnione, a placówki prywatne są często zbyt drogie. Niektórzy pracodawcy w Czechach starają się zaradzić tej sytuacji, korzystając ze wsparcia EFS.

Zakładają oni żłobki zwane „grupami dziecięcymi”, które są prowadzone bezpośrednio w miejscu pracy dla grup liczących od siedmiu do dwudziestu czterech maluchów. Opieka jest organizowana w różny sposób, np. za pośrednictwem miejscowych szkół i przedsiębiorstw społecznych lub przez samych pracodawców.

Przy planowaniu usług publicznych często nie uwzględnia się specjalnych potrzeb. Fundusz wspiera działania służące poprawie jakości świadczonych usług, na przykład przez szkolenia dla pracowników lub dostosowanie ich oferty.

Co dalej?

Im wcześniej zaczyna się pracę z ludźmi zagrożonymi wykluczeniem, tym skuteczniejsza jest interwencja. Europejski Fundusz Społeczny podwyższa efektywność swoich działań, koordynując je z innymi funduszami unijnymi, aby osiągnąć większy efekt i trafić z pomocą do adresatów na każdym etapie życia.

Ze względu na nadal trudną sytuację gospodarczą, potrzeba nowych rozwiązań palących potrzeb społecznych jest obecnie pilniejsza niż kiedykolwiek. Drogę naprzód otwierają innowacje społeczne. Wzrost bezrobocia najsilniej odczuwają grupy słabsze, lecz zwiększony nacisk na takie innowacje pomaga znaleźć sposoby złagodzenia tego wpływu.

Fundusz będzie współpracować z lokalnymi partnerami, coraz ściślej ich angażując i wspierając przez lepszy dostęp do finansowania. W programy EFS ważny wkład wnoszą instytucje edukacyjne, organizacje pracownicze i pozarządowe działające w obszarze zatrudnienia, włączenia społecznego oraz pomocy grupom defaworyzowanym, jak też organizacje pracodawców.

Dodatkowe informacje o EFS:

<http://ec.europa.eu/esf>

Ta publikacja jest dostępna w formacie elektronicznym we wszystkich językach urzędowych UE.

© Unia Europejska, 2014

Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Urząd Publikacji

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

ISBN 978-92-79-34104-5 (epub)
ISBN 978-92-79-33349-1 (online)

9 789279 333491
doi:10.2767/17399 (online)
doi:10.2767/88650 (epub)